

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL SUDA

PREDMET MARINIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 22360/15)

PRESUDA

STRASBOURG

2. rujna 2021.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Marinić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Krzysztof Wojtyczek, *predsjednik*,
Erik Wennerström,
Ioannis Ktistakis, *suci*,

i Liv Tigerstedt, *zamjenica tajnika Odjela*,
uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 22360/15) protiv Republike Hrvatske koji je dvoje hrvatskih državljana, gđa Sarafina Marinić („prva podnositeljica zahtjeva”) i g. Goran Marinić („drugi podnositelj zahtjeva”), podnijelo Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 4. svibnja 2015.;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) obavijesti o prigovoru u pogledu nemogućnosti podnositelja zahtjeva da izvrše pravomoćnu presudu donesenu u njihovu korist, a da se ostatak zahtjeva odbaci kao nedopušten;

očitovanja stranaka;

nepodnošenje prigovora od strane Vlade ispitivanju predmeta od strane odbora

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 6. srpnja 2021.,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

UVOD

1. Predmet se odnosi na trogodišnje odlaganje, od strane hrvatskih vlasti, izvršavanja pravomoćne presude protiv države donesene u korist podnositelja zahtjeva.

ČINJENICE

2. Prva podnositeljica zahtjeva rođena je 1956. godine i živi u Šibeniku. Drugi podnositelj zahtjeva rođen je 1983. godine i živi u Zagrebu. Podnositelje zahtjeva pred Sudom je zastupao g. Ž. Živković, odvjetnik iz Šibenika.

3. Vladu je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

4. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

I. POZADINA PREDMETA

5. Pokojni suprug prve podnositeljice zahtjeva i otac drugog podnositelja zahtjeva bio je branitelj koji je smrtno stradao tijekom rata u Hrvatskoj 1992. godine.

6. Upravne vlasti priznale su podnositeljima zahtjeva pravo na obiteljsku invalidninu kao članovima obitelji smrtno stradalog branitelja. Budući da se predmetna socijalna naknada nije dobrovoljno isplaćivala, podnositelji zahtjeva pokrenuli su parnični postupak protiv države tražeći isplatu te naknade.

7. Presudom od 17. prosinca 2012. godine Općinski sud u Šibeniku djelomično je prihvatio tužbeni zahtjev podnositelja i naložio državi da im isplati neisplaćeni iznos od 187.611,52¹ hrvatske kune (HRK), zajedno s dospjelim zakonskim zateznim kamatama, kao i buduće mjesečne isplate. Odbio je preostali dio tužbenog zahtjeva podnositelja u iznosu od 527.595,58² kuna jer je u odnosu na taj dio nastupila zastara. Tu je odluku 24. ožujka 2014. potvrdio Županijski sud u Šibeniku te je 22. travnja 2014. odluka postala ovršna.

8. Dana 29. travnja 2014. država je podnijela izvanrednu reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske protiv drugostupanjske presude. Sljedećeg su dana podnositelji zahtjeva izjavili redovnu reviziju protiv iste presude.

9. Dana 24. svibnja 2017. Vrhovni sud proglasio je reviziju koju je podnijela država nedopuštenom, a reviziju koju su podnijeli podnositelji odbio je kao neosnovanu. Izvanredna revizija države proglašena je nedopuštenom jer država nije postavila neko pravno pitanje važno za jedinstvenu primjenu prava te stoga nije ispunila procesne pretpostavke za to pravno sredstvo.

II. OVRŠNI POSTUPAK

10. Dana 25. travnja 2014. podnositelji zahtjeva pokrenuli su postupak pred Financijskom agencijom, tražeći ovrhu presude Općinskog suda u Šibeniku (vidi stavak 7. ove presude) pljenidbom sredstava na bankovnim računima ovršenice. Dug po presudi, koji je uključivao dospjele zatezne kamate na taj datum, iznosio je 348.766,23 kune³.

11. Dana 30. travnja 2014. država je od Općinskog suda u Šibeniku zatražila odgodu ovrhe. U svom prijedlogu država je navela da je podnositeljima zahtjeva dosuđen visoki novčani iznos i da je podnijela reviziju Vrhovnom sudu. Država je tvrdila i da bi, ako se ovrha provede, vjerojatno pretrpjela gotovo nenadoknadivu štetu jer, u slučaju uspješnog ishoda izvanrednog pravnog sredstva koje je iskoristila, ne bi mogla ostvariti povrat spornog iznosa od podnositelja zahtjeva.

12. Istoga dana, Općinski sud u Šibeniku prihvatio je prijedlog za odgodu ovrhe, utvrdivši da su tvrdnje države osnovane. Taj je sud stoga naložio Financijskoj agenciji da odgodi izdavanje naloga bankama da

1. Približno 25.000,00 eura (EUR) u relevantno vrijeme

2. Približno 70.240,00 eura u relevantno vrijeme

3. Približno 45.760,00 eura u relevantno vrijeme

prenesu zaplijenjene iznose podnositeljima zahtjeva dok Vrhovni sud ne odluči o revizijama stranaka u gore navedenom parničnom postupku (vidi stavke 8. i 19. ove presude).

13. Dana 16. lipnja 2014. Županijski sud u Šibeniku odbio je žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio je prvostupanjsku odluku, potvrđujući obrazloženje navedeno u toj odluci. Odluka Županijskog suda dostavljena je punomoćniku podnositelja zahtjeva 2. srpnja 2014. godine.

14. Dana 28. srpnja 2014. podnositelji zahtjeva podnijeli su ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske, prigovarajući, *inter alia*, nemogućnosti da izvrše pravomoćnu presudu donesenu u njihovu korist.

15. Dana 21. listopada 2014. Ustavni sud proglasio je ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom uz obrazloženje da pobijane odluke ne podliježu ocjeni ustavnosti. Svoje je rješenje dostavio punomoćniku podnositelja zahtjeva 4. studenoga 2014.

16. Dana 9. lipnja 2017. Općinski sud u Šibeniku dostavio je Financijskoj agenciji presudu i rješenje Vrhovnog suda od 24. svibnja 2017. (vidi stavak 9. ove presude) te joj je naložio da nastavi ovrhu jer su zakonske pretpostavke za odgodu ovrhe prestale postojati.

17. Istog je dana Financijska agencija naplatila cjelokupan iznos duga sa zakonskim zateznim kamatama dospjelima do tog datuma (ukupno 404.994,39⁴ kuna) i prenijela ga podnositeljima zahtjeva. Time je ovrha dovršena.

MJERODAVNI PRAVNI OKVIR I PRAKSA

I. MJERODAVNO ZAKONODAVSTVO

A. Ovršni zakon

18. Mjerodavnim odredbama Ovršnog zakona (Narodne novine 112/12 s naknadnim izmjenama i dopunama), koje su bile na snazi u relevantno vrijeme, bilo je predviđeno kako slijedi.

19. Na temelju članka 65. stavka 1. sud je mogao, na prijedlog ovršenika, u potpunosti ili djelomice odgoditi ovrhu

(a) ako ovršenik učini vjerojatnim da bi provedbom ovrhe trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, i

(b) ako je protiv odluke (ovršne isprave) na temelju koje je određena ovrha izjavljen pravni lijek.

4. Približno 54.530,00 eura u relevantno vrijeme

B. Zakon o parničnom postupku

20. Mjerodavnom odredbom Zakona o parničnom postupku (Narodne novine br. 53/91, s naknadnim izmjenama i dopunama), koja je bila na snazi u relevantno vrijeme, bilo je predviđeno kako slijedi:

Članak 384.

„Revizija ne zadržava ovrhu presude protiv koje je izjavljena.“

21. Ostale mjerodavne odredbe Zakona o parničnom postupku koje se odnose na revizije izložene su u predmetu *Mirenić-Huzjak i Jerković protiv Hrvatske* (odl.), br. 72996/16, stavak 26., 24. rujna 2019.

II. MJERODAVNA PRAKSA

22. U nekoliko rješenja (br. U-III-153/1996 od 24. travnja 1996., U-III-499/2003 od 25. travnja 2003., U-III-930/2007 od 25. travnja 2007., U-III-2559/2013 od 20. lipnja 2013. i U-III-154/2014 od 20. veljače 2014.) Ustavni sud je ustavne tužbe protiv rješenja o odbijanju prijedloga za odgodu ovrhe proglasio nedopuštenima uz obrazloženje da takve odluke ne podliježu ocjeni ustavnosti.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

23. Podnositelji zahtjeva prigovorili su da su neopravdana odlaganja ovrhe pravomoćne presude donesene u njihovu korist dovela do povrede njihova prava na sud zajamčenog člankom 6. stavkom 1. Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud ... u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

24. Vlada je tvrdila da podnositelji zahtjeva nisu poštovali šestomjesečni rok jer su podnijeli ustavnu tužbu, koja je pravno sredstvo koje nije bilo potrebno iskorsiti u svrhu iscrpljivanja [domaćih pravnih lijekova]. Godine 1996. Ustavni sud zauzeo je stav da odluke o odgodi ovrhe ne podliježu ocjeni ustavnosti i nikada nije odstupio od te sudske prakse (vidi stavak 22. ove presude). Stoga je konačna domaća odluka u ovom predmetu bila odluka Županijskog suda u Šibeniku od 16. lipnja 2014., koja je punomoćniku podnositelja zahtjeva dostavljena 2. srpnja 2014. (vidi

stavak 13. ove presude). Međutim, podnositelji zahtjeva podnijeli su zahtjev Sudu 4. svibnja 2015., odnosno, više od šest mjeseci kasnije.

25. Vlada je nadalje navela da je stvar bila riješena jer je potraživanje podnositelja zahtjeva bilo u cijelosti isplaćeno, zajedno s dospjelim zateznim kamatama (vidi stavak 17. ove presude). Iz tog razloga predložila je da Sud izbriše predmet sa svoje liste predmeta. Podredno, predložila je da Sud zahtjev proglasi nedopuštenim zbog gubitka statusa žrtve.

26. Podnositelji zahtjeva naveli su da su pravilno iscrpili domaća pravna sredstva i da su poštovali šestomjesečni rok. Tvrdili su da je Ustavni sud odstupio od svoje ranije sudske prakse u pogledu dopuštenosti ustavnih tužbi protiv odluka o odgodi ovrhe. U prilog svojoj tvrdnji pozvali su se na odluku u kojoj je taj sud ispitao ustavnu tužbu koja se odnosila na duljinu trajanja ovršnog postupka. Nadalje su tvrdili da činjenica da je njihovo potraživanje u cijelosti isplaćeno zajedno s dospjelim zateznim kamatama ne utječe na njihov status žrtve jer nisu dobili nikakvu naknadu za nematerijalnu štetu koju su pretrpjeli zbog odlaganja ovrhe.

2. Ocjena Suda

27. Kada je riječ o poštovanju pravila o šest mjeseci, Sud napominje da je već imao priliku baviti se sličnim prigovorom o nedopuštenosti koji je Vlada iznijela u brojnim predmetima protiv Hrvatske te ga je svaki put odbio (vidi, primjerice, *Šimecki protiv Hrvatske*, br. 15253/10, stavci 28. – 33., 30. travnja 2014., i *Vrtar protiv Hrvatske*, br. 39380/13, stavci 75. – 76., 7. siječnja 2016. i ondje citirane predmete). Sud ne vidi razlog da smatra drugačije u ovom predmetu.

28. Kada je riječ o statusu žrtve podnositelja zahtjeva, Sud ponavlja da odluka ili mjera povoljna za podnositelje zahtjeva, kao što je izvršenje presude nakon značajnog odlaganja, u načelu nije dovoljna da ih liši njihova statusa „žrtve” osim ako nacionalne vlasti nisu izričito, ili barem u biti, priznale povredu Konvencije i nakon toga podnositelju pružile zadovoljštinu za tu povredu (vidi *Burdov protiv Rusije* (br. 2), br. 33509/04, stavak 56., ECHR 2009). Slično tome, da bi mogao zaključiti da je predmet riješen i da se članak 37. stavak 1. točka (b) primjenjuje na ovaj predmet, Sud mora utvrditi postoje li još uvijek okolnosti zbog kojih se prigovara i jesu li otklonjeni učinci moguće povrede Konvencije zbog tih okolnosti (vidi, primjerice, *Konstantin Markin protiv Rusije* [VV], br. 30078/06, stavak 87., ECHR 2012 (izvadci)).

29. S obzirom na ta načela, Sud smatra dovoljnim napomenuti da domaće vlasti nikada nisu priznale povredu kojoj se prigovara i da podnositelji zahtjeva nikada nisu dobili nikakvu naknadu za nematerijalnu štetu koju su pretrpjeli zbog odlaganja izvršenja presude od 17. prosinca 2012. (vidi stavak 7. ove presude). Sud stoga utvrđuje da podnositelji zahtjeva još uvijek mogu tvrditi da su žrtve navedene povrede i da stvar nije riješena.

30. S obzirom na gore navedeno (vidi stavke 27. – 29 .ove presude), Sud odbacuje i zahtjev Vlade da se zahtjev izbriše s liste na temelju članka 37. stavka 1. točke (b) Konvencije i njezine prigovore o nedopuštenosti.

31. Sud nadalje primjećuje da ovaj zahtjev nije ni očigledno neosnovan ni nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 35. Konvencije. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

32. Podnositelji zahtjeva naveli su da je izvršenje presude protiv države u njihovu korist bilo odgođeno bez valjanih razloga. Prema navodima u njihovom očitovanju, država nije učinila vjerojatnim da bi pretrpjela gotovo nenadoknadivu štetu da je ovrha provedena. Prvo, postojala je vrlo mala vjerojatnost da bi isplata iznosa dosuđenog podnositeljima zahtjeva (vidi stavke 7. i 10. ove presude) utjecala na državni proračun do te mjere da bi ugrozila njegovo pravilno djelovanje. Drugo, puka činjenica da su podnositelji zahtjeva privatne osobe nije dovoljna za zaključak da država ne bi mogla ostvariti povrat spornog iznosa da je njezina izvanredna revizija bila uspješna.

33. Vlada je smatrala da je odgoda izvršenja presude bila opravdana jer su domaći sudovi ispravno ocijenili da su ispunjeni zakonski uvjeti za prihvaćanje prijedloga za odgode ovrhe. S tim u vezi, Vlada je ponovila da je podnositeljima zahtjeva bio dosuđen visoki novčani iznos (vidi stavke 7. i 10. ove presude). Nadalje, podnositelji su privatne osobe čija financijska situacija i izvori prihoda nisu bili poznati. Stoga su domaći sudovi razumno ocijenili da bi država pretrpjela gotovo nenadoknadivu štetu da podnositelji zahtjeva nisu mogli vratiti sporni iznos u slučaju da ishod postupka povodom izvanrednog pravnog sredstva koje je iskoristila država nije bio povoljan za njih.

34. Vlada je nadalje tvrdila da je bilo posve sigurno da će podnositelji zahtjeva primiti cjelokupan iznos potraživanja u slučaju za njih povoljne odluke o reviziji jer je novac bio zaplijenjen i položen na poseban račun kojemu država nije imala pristup. Završno, podnositeljima je u konačnici isplaćen cjelokupan iznos potraživanja zajedno s dospjelim zateznim kamatama (vidi stavak 17. ove presude), što predstavlja odgovarajuću naknadu.

2. Ocjena Suda

35. Mjerodavna konvencijska načela o neizvršenju i odlaganju izvršenja pravomoćne presude protiv države sažeta su u predmetu *Burdov* (gore citiran, stavci 65. – 70.). Konkretno, odlaganje izvršenja presude može biti opravdano u posebnim okolnostima, ali ne smije biti takvo da narušava bit

prava zaštićenog na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije (ibid., stavak 67.).

36. U ovom predmetu podnositelji zahtjeva ishodili su pravomoćnu presudu kojom je državi naloženo isplatiti im neisplaćeni iznos (187.611,52⁵ kune zajedno sa zateznim kamatama) obiteljske invalidnine na koju su imali pravo kao članovi obitelji smrtno stradalog branitelja. Državi je naloženo i da isplaćuje buduće mjesečne isplate predmetne socijalne naknade (vidi stavak 7. ove presude).

37. Iako podnositelji zahtjeva nisu bili dužni pribjeći ovršnom postupku kako bi se izvršila pravomoćna presuda protiv države (vidi, primjerice, *Metaxas protiv Grčke*, br. 8415/02, stavak 19., 27. svibnja 2004.), bez odlaganja su pokrenuli takav postupak (vidi stavke 7. i 10. ove presude). Država je, umjesto da postupi u skladu s presudom, tražila odgodu ovrhe.

38. Između stranaka nije sporno da je pravomoćna presuda u korist podnositelja zahtjeva u konačnici izvršena tri godine nakon što je postala ovršna. Sud smatra da je već samo to razdoblje dovoljno dugo da se otvori pitanje na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije (vidi *Petrushko protiv Rusije*, br. 36494/02, stavak 25., 24. veljače 2005.; *Sokur protiv Ukrajine*, br. 29439/02, stavak 36., 26. travnja 2005.; i gore citirani predmet *Burdov*, stavci 73. – 74., 77. i 83.).

39. S obzirom na gore navedena načela (vidi stavak 35. ove presude), zadaća je Suda u ovom predmetu stoga ispitati je li trogodišnje odlaganje izvršenja presude bilo opravdano s obzirom na razloge na temelju kojih su domaći sudovi prihvatili prijedlog za odgodu ovrhe.

40. Domaći sudovi su prihvatili prijedlog države za odgodu ovrhe, utvrdivši da, ako izvanredna revizija države bude uspješna, podnositelji zahtjeva neće moći vratiti iznose koji su im dosuđeni, što je značilo da će država vjerojatno pretrpjeti štetu koju će biti vrlo teško nadoknaditi (vidi stavke 11. – 13. ove presude).

41. Sud smatra da bi gubitak spornog iznosa (vidi stavak 10. ove presude) mogao ozbiljno utjecati na financijsku situaciju pojedinca, ali teško je prihvatiti da bi mogao imati isti utjecaj na državni proračun.

42. Sud primjećuje i da su domaći sudovi prihvatili prijedlog za odgodu ovrhe, a da nisu ispitali financijsku situaciju podnositelja zahtjeva i njihovu mogućnost da vrate sporni iznos u slučaju nepovoljne odluke Vrhovnog suda (vidi stavke 11. – 13. ove presude).

43. Nadalje, domaći sudovi nisu ocjenjivali, čak ni površno, izgleda za uspjeh izvanredne revizije države. To pravno sredstvo je na kraju proglašeno nedopuštenim jer država nije ispunila procesne pretpostavke domaćeg prava i podnijela je očito nedopuštenu reviziju (vidi stavak 9. ove presude). Ako bi se takva praksa prihvatila, država bi mogla, kad god joj to odgovara, odgoditi plaćanje svojih obveza utvrđenih pravomoćnim

5. Približno 25.000,00 eura u relevantno vrijeme

presudama jednostavno iskorištavanjem pravnih sredstava koja su očito nedopuštena ili koja nemaju nikakvih izgleda za uspjeh.

44. S obzirom na gore navedeno, Sud utvrđuje da odlaganje izvršenja presude Općinskog suda u Šibeniku nije bilo opravdano i da, odlažući njezino izvršenje, domaće vlasti nisu poštovale pravo podnositelja zahtjeva na sud.

45. Stoga je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

46. Člankom 41. Konvencije propisano je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

47. Podnositelji zahtjeva potraživali su po 5.000,00 eura (EUR) svaki na ime naknade nematerijalne štete.

48. Vlada je osporila ta potraživanja.

49. Sud utvrđuje da su podnositelji zahtjeva zasigurno pretrpjeli nematerijalnu štetu koja se ne može nadoknaditi samo utvrđivanjem povrede. Procjenjujući na pravičnoj osnovi, Sud svakom dosuđuje po 3.000,00 eura, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati.

B. Troškovi i izdaci

50. Podnositelji zahtjeva zajedno su potraživali i 1.300,00 eura na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima.

51. Vlada je osporila to potraživanje, smatrajući ga pretjeranim, neosnovanim i nepotkrijepljenim.

52. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo ako je dokazano da su stvarno i nužno nastali i bili razumni glede iznosa. U ovom predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i prethodno navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi podnositeljima zajedno potraživani iznos, uvećan za sve poreze koji bi im se mogli zaračunati.

C. Zatezna kamata

53. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *odbacuje* zahtjev Vlade za brisanjem predmeta s njegove liste;
2. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
3. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
4. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositeljima zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune po tečajnoj stopi važećoj na dan namirenja:
 - (i) po 3.000,00 EUR (tri tisuće eura) svakom od podnositelja zahtjeva na ime naknade nematerijalne štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 1.300,00 EUR (tisuću tristo eura) podnositeljima zajedno, na ime naknade troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi im se mogli zaračunati;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
5. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 2. rujna 2021. u skladu s pravilom 77. stavicima 2. i 3. Poslovnika suda. [ure_p_2](#)

Liv Tigerstedt
Zamjenica tajnika

Krzysztof Wojtyczek
Predsjednik

© 2021 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakтуру istoga